Թիւ 494 ՇՐՋԱՆ Ժ· ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 1879 ՅՈՒՆՎԱՐ 3

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ԼՐԱԳԻՐ

ԿԱՊԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

Ահաւասիկ 1878 տարին բոլորեցաւ և նոր տարին յայտնուեց։

1878 թուականը դժբաղդութեանց և դժբեմ ձախողուածոց տարի մը եղաւ Տաճկաստանի և իմանալու համար Հայոց ազգին համար։ Տաճկաստանի բաժանման և դառնութեանց հետ Հայոց Ազգն ալ թշուառութեան դառն բաժակը ցմրուր քամեց և ոդեպատ և ուժաթափ եղաւ անողորմ հարուածներէն ձեռքէն, ներսէս պատրիարքը իր ազգին վերակենդանութեան բուռն ոեռնով ոգևորեալ Հայկական խնդիր մը ծնաւ և Հայոց Ազգին ցաւերը եւրոպական կառավարութեանց արքունիքները, խորհրդարանները և դահլիճները հասցնելու, Գերլինի մէջ գումարեալ Արքայաժողովին խղճմտանաց և արդարութեան դիմաց և յայտնեցաւ Ազգին խնդիրը Դաշնադրութեան մէջ յօդուածիւ մը նպիրադրծելով ղՀայոց ազգը կրօնական ազգաց դասն անցընել։ երանի էր մեզ, եթէ Գերլինի դաշնադրութեան տրամադրութիւնը գործադրուէր, որով և պիտի բարձուէին կամ գէթ պիտի նուազէին այն դժուարութիւնները չարիք և դառնաղէտ հարստահարութիւնք որ չարունակ կը գործուին Հայաստանի մէջ և զՏարօն, վան, Խիզան, Տիգրանակերտ, Բաղէշ, Փոքր Ասիա և այլն տրիւն արցունքով կողողին և ցեղի նման կը կրծեն ու կը մաշեցնեն հայրենի հողին վրայ բունեալ և անոր վրայ դուրդուրացող թշուառ ժողովուրդը։

Այս է եղերը Հայուն ճակատագիրը։

Եւ սակայն յուսահատութիւն, լքութիւն նախատինք են. յուսանք, և մաղթենք, խնդրենք և չարունակ խնդրենք որ Բ. Դրնէն և Եւրոպական տէրութիւններէն մեզ խոստացեալ բարենորոգումները ըստ վոյք և իրապէս գործադրուին, որպէս զի չունչ առնու և անդորրութեան երես տեսնէ Հայաստանի ժողովուրդը նոյն իսկ յօդուտ երկրին և կառավարութեան։

Այս դառնութեանց մէջ բերկրութիւն և մխիթարութիւն կզգամք, նկատելով որ ամէն ժամանակէ աւելի եռանդագին չարժումի մը կայ Ազգին մէջ կրթութիւնն ու դաստիարակութիւնը բնդհանրացնելու համար. Գօլսոյ թաղային և մանաւանդ վերջ տրաններէ գատ որք են Մեզպուրեան, Գերպէեան, Տուրճեան, Գուրգէնեան և այլն, առաւելին բնկերութիւններ կազմուեցան և կը կազմուին Հայաստանի մէջ ձրիաբար ուսում ծաւալելու համար. այսպէս Արարատեան բնկերութիւն վաստպուրականի, Ուսումնասիրաց բնկերութիւն Խիզանի և Երևելեան բնկերութիւն Տարօնոյ աշխարհին մէջ նորանոր դպրոցներ կը հիմնարկեն յատուկ տեսուչ և դաստատու խրկելով գՕլսէն։ Օրհնեա՛լ բլան ազգօգուտ բնկերութեանց հիմնադիրք և նուցին սատարք։ Հաւատարնակ ազգայինք ալ դպրոցի բարերարք և զարգացմամբ կը զբաղին. Սրապիոն կեդրոնական վարժարանի մը հիմնարկութեան կը ձեռնարկէ չնորհիւ իր առաջնորդին. երջնկա կսկսի իր վարժարանները միացմամբ բարեկարգել և իլաւ անդր վերածել չնորհիւ տեղւոյն գարթուն երիտասարդութեան. Մերաստիա նոր ոյժ և զօրութիւն կուտայ իր վարժարանաց և բնկերութիւնները կը հիմնէ անոնց յառաջդիմութեան համար. Զմիւռնիա, Կիւրին, Ակնթապ, Գիւլէֆիկ, Ափիոն Գարահիսար, և այլն չարունակ կաշխատին դպրոցաց համար չնորհիւ առաջնորդաց. իսկ Հալէպ, Շապին Գարահիսար, Ամասիա և այլն տակաւին կը խորդան և առաջնորդական անիծեալ խըզնդիրներով կը զբաղին առանց գարացմտալու Ազգ. վարժարանաց որք Ազգին կենսական ոյժը կը կազմեն և ամէն յառաջդիմութիւն անոնցմէ կախեալ է։

Մաղթե՛նք որ այս առաջնորդական չարիքներն ու ռազնապազ չուտով վերնան և գաւառացի ազգայինք ոյժ և ժամանակ ունենան ներքին կենդանութեան խնդիրներով զբաղելու, դպրոցներ բանալու, անոնց վրայ խորհելու և անվհատ ու յարատև գործելու։

78 թուականը վիշտ մ'ալ աւելցուց մեր վշտաց վրայ և այնպէս բոլորեցաւ։

Ս. Ներսէս Պատրիարք խոստացեալ բարենորոգմանց յապաղման և բիւրաւորք խոսամանց անգործադրութեան պատճառաւ յուսահատ և վշտագին՝ հրաժեշտ տուաւ. հրաժեշտ մը որ բովանդակ Ազգին ցաւ և կսկիծ պատճառեց. և սակայն իրաւունք ուներ Ներսէս Սրբազան Պատրիարքական գահէն հրաժեշտ տալու. վասընզի Ազգը իր յոյսն և ակնկալութիւնը Անոր վրայ դրած էր և Անկէ կըսպասէր իր փրկութիւնը. Ներսէս Սրբազան Ազգին ակնկալութիւնքը իրապէս պատկերել չէր յաջողեցաւ. զի Բ. Դրան խոստումները չէր գործադրեցան։ Եւ սակայն մեք և իրաւունք ունինք յուսալու թէ նոր տարին երջանկաբեր պիտի լինի մեզ և մեր ակնկալութիւնքը պիտի լցուին. Բ. Դուռը և Եւրոպա պիտի հաճին վերջապէս լսել հեծուծն աղաղակին և անգթասանաց չնորհելով անոր բաղձացեալ առանձնաչնորհութիւնները և գոհ ընելով զՍ. Ներսէս Պատրիարքը զոր խանդակաթ կը սիրէ Ազգը, ինչպէս հարկ և արժան է սիրել արի և անձնուէր Պատրիարք մը։

Իսկ մենք կը թևաւակոխենք մեր տասներորդ շրջանին մէջ, անփոփոխ պահելով առ այժմ լրագրոյս դիրքն ու վիճակը և կը յուսամք որ ընթերցասէր ազգայինք չեն զլանար չարունակել իրենց քաջալերութիւնը զոր մինչև ցարդ չէ խնայեցին։

Ուստի լրագրոյս իւրովհան ծառայութիւն մատուցանող և յօժարակամ աշխատող անձանց մեր չնորհակալութիւնը յայտնելով, և նոր տարի չնորհաւորելով, թէ՛ մօտակայ և թէ՛ հեռաւոր մեր աղնիւ ընթերցողաց անդորը, խաղաղ և բարեբաստիկ օրեր կը մաղթեմք։

Մայրաքաղաքիս գաղղիական դեսպան Վսեմ. Ֆուրնիէ իւր առաջին թարգմանին հետ երկուշաբթի՝ իրիկուան դէմ կաղանդի չնորհաւորութեան առթիւ Ս. Պատրիարք Հօր այցելութեան եկաւ ի Պատրիարքարան։

Նորին վսեմութիւնը կառքէն իջնելով, Պատրիարքարանի բակը չորուած եկեղեցականք որոնց գլուխք կը գոնքուէին Գեր. Տ. Սիմէօն Ս. Արքեպիսկոպոս և Պատրիարքական Գեր. փոխա-

Ղազարոս Աղայան	»	1
Ղազարոս Աղայան	»	1
Ղազարոս Աղայան	»	1

ՊԱՏԳԱՄ

Ինչպես հայտնի է մեր ընթերցողներին, Ղարաբաղի ազգաբնակչության մեծ մասը հայ է։ Ղարաբաղի հայ ազգաբնակչությունը, որ ունի 150 հազար հոգի, ապրում է Ղարաբաղի լեռնային մասում։ Ղարաբաղի հայ ազգաբնակչությունը ապրում է ինչպես քաղաքներում, այնպես էլ գյուղերում։ Ղարաբաղի հայ գյուղերի մեծ մասը գտնվում է Ղարաբաղի լեռնային մասում։ Ղարաբաղի հայ գյուղերի մեծ մասը գտնվում է Ղարաբաղի լեռնային մասում։

ՕՐԱՑՈՑՑ ԸՆԴԱՐՁԱԿ 1879

Թուականին Քրիստոսի յօրինեալ յ'Երեմիա Քահանայէ Խասգիւղի որ ամեն գրավաճառաց Խանութ գտանի ։ Գին 4 դահեկան ։

Պարունակութիւնք

Պարզ Օրացոյց

Ազգային հոգևոր գլուխ և ընդհանուր ժողով

Ազգային վարչութիւն, կրօնական և քաղաքական ժողովք

Ազգային զանազան ժողովք, խորհուրդք, հոգաբարձութիւնք և գիւանք

Արեգական, լուսնի և ծանուցեալ մոլորակաց վրայօք մէկ քանի համառօտ տեղեկութիւն

Առտեղաբաչխութեան վերաբերեալ քանի մը բառերու բացատրութիւն

Յուցակ ազգային ընդհանուր վանօրէից

Սկիզբ Օսմանեան տէրութեան

Օսմանեան կայսր և կայսերազունք

Բարձրաստիճան նախարարք տէրութեան

Հայոց պատրիարքք ի Բ. Դուռն

Թիւ ազգիս Հայոց

Թիւ մարդկան ընդ ամենայն երեսս երկրի

Աղիւսակ գիւտի աւուրց ամսամսից

Արժէք դրամոց զանազան տէրութեանց

ՕՐԱՑՈՑՑ
1879 ԹՈՒԻՆ

Ս. երուսաղէմայ վանուց տպարանէն այժմէն ի լոյս ընծայեալ է 1879 թուին Օրացոյցը, կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով ի գին 100 փարա։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Բովանդակութիւնը 16 պատկերազարդ երեսներէ բաղկացեալ է, որուն չորսը տղայոց վերաբերեալ խաղալիքներ են. նոյն խաղալիքներէն մին՝ որ տեհակ մը ծակեր ունի, պէտք է գիշեր ատեն ճրագի լոյսին դէմը բռնել, և սուուերը ճերմակ պատի վրայ ցցուննել, նոյն յետայն որոշ պիտի տեսնուի Քիսուս փրկչի պատկեր մը՝ պատին վրայ դրոշմուած։

Կը գտնուի Սուլթան Համամ Աչքը էֆէնտի խանի դէմ թիւ 4 Նշան Կ. Պէրպէրեանի փորագրատունը և նոյն վաղոցը Զարդարեան գործարանը թիւ 14. և բոլոր գրավաճառաց քով։

ԽՈՐՀՈՒՐԴՔ ՀԱՆԴԻՍԻ

Արարչագործութեանն Աստուծոյ յիչ է գլուխ բան Պօղոս Գ. Քէշիշեանէն. Բ. Տպագրութիւն, գործ Ասիական ընկերութեան

Սոյն երկասիրութիւնն որ Արամեան մաքուր տպագրութեամբ տպեալ է, նիւթոյն ազնուութեանը, գրաբառ լեզուով ու յանկուցիչ ոճոյն և ազգի ազգի գողարիկ իմաստիցը համար՝ կաղանդի նուէր և Մրցանակաբաշխութեան մէկհատիկ արժանաւոր պարգև համարուած է։

Գինն է 4 դահեկան ոսկի Թղթատրամ Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ կըլլայ։

Կը գտնուի Գրատուն փարիզու, Զաքմաքճըլար եօթուչու Յակոբեան խան, Թիւ 13, և կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով։

ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ
Ծ ր ք ն ե ց Մ. Մ ա մ ո ւ ր ե ա ն

Բազմահմուտ Մամուրեան էֆէնտիի սոյն 140 երեսէ բաղկացեալ գործը, որ իւր կատարելութեամբը կը յուսամք թէ մուտ պիտի գործէ ազգային վարժարանաց մէջ, իմիրէն հասած բլլալով կը վաճառի Եէնի-Ջամի, Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։

Գինն 1 ֆրանք

ԶԻՐԱԶ-ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ ԴԱՄԲԱՐԱՆ

Ինչպէս անունն արդէն կը յայտնէ, այս մատենիկն երկու երիտասարդ հմուդինակներուն գրած դամբանականներուն հաւաքածոյն է, որ կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով։

Գինն 5 ղրուշ ոսկի Թղթադրամ։

ՆՈՒԷՐ
Ա ՈՒ Ր Ա Ն Ո Ղ Ս
Գ. Վ ա հ ա ն Է է ն

Կաղանդի առթիւ նուէր տալու համար գեղեցիկ դրքոյկ մ'է օգտակար պարունակութիւններով լի։

Կեդրոնատեղին է Պօղոս Մէրճան վ. Մարգարեան գրատունը. ինչպէս նաև կը գտնուի ամեն հայ գրավաճառաց քով. գին 4 ղրուշ ընթացիկ դրամ։

ԹՈՒՂԹ ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՂԱԲԷԿԵԱՆ

Հայոց աչխարհի ազգի և եկեղեցւոյ ազգայնութեան մասին. առ պատուական պատուական

Տէր Ներսէս Արքեպիսկոպոս Ձէնոյ և Պատրիարք Օսմանեան Հայոց

Ամենապատիւ Ներսէս Սրբազան Պատրիարքի հրամանաւ գրուած և Արամեան տպարանէն գեղեցիկ տպագրութեամբ իլոյս ընծայուած 160 երեսէ բաղկացեալ գիրք մ'է որուն մէջ Պատուարժան հեղինակը հմտութեամբ խօսած է ոչ միայն Հայոց աչխարհի, ազգի, եկեղեցւոյ պատմութեան վրայ, այլ և Հայոց հին քնկերականութեանն և վաճառականութեան, նոյնպէս և Հայաստանի բնական դրից և Հայոց այժմեան բարբառներու վրայ պատմաբանօրէն։

Կը ծախուի Եէնի-Ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գրատունը, և ուրիշ գրավաճառաց քով։

Գինն մէկ արծաթ մէճիտ։

ՆՈՐ ՕՐԱՑՈՑՑ
1 8 7 9

Թուականին Քրիստոսի. Տպագրութիւն Զարդարեան։ Կը ծախուի գին 10 փրդ. Մէճիտ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՑՑ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
1 8 7 9

Թուականին Քրիստոսի. Տպագրութիւն Զարդարեան. գին 40 փրդ. Մէճիտ

13 կենդանագիր պատկերներով զարդարեալ։ Սոյն ընդարձակ Օրացոյցը բաց ի բուն Օրացոյցէն՝ կը պարունակէ նաև վերջին Ռուս-Տաճկական պատերազմըն համառօտ պատմութեամբ, Առողջապահական ամենակարևոր ցուցմունքներ, բարոյական սկզբունքներ, խրատներ, այրածի ուղիներ. վնասակար ճճիներ ջնջելու կերպեր։ Ցանկացեալ զատ զատ ազգային նշանաւոր բանաստեղծ Բ. Բաշ. Բ. Բիթպիսի Հայերուս նուէր վերնագրով մէկ չքնաղահիւսիկ ոտանաւորը։

Կը ծախուի Զարդարեան վաճառատունը Սուլթան-Համամ Ղողոց, Աչքը էֆ. խանի դիմաց Թիւ 12 և ամեն գրավաճառաց քով։

ԲԱՆԱԼԻ
ՀԱՅԵՐԷՆ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
Գ Ր Ե Ց
Մ. Մ ա մ ո ւ ր ե ա ն

Ձհաւասիկ գեղեցիկ մէջտեղ մը որ Մամուրեան էֆէնտիի աչխատասիրութեամբ մուտ գտնելով մարենի լեզուի ուսման մէջ, կառավորդէ աչակերտները չարագիր լինելու, չսպասելով որ անոնք քերականութեան տաղտկալի չքնչանէն անցնին։

Այս գրկոյքը Զմիւռնիոյ Տէտէեան եղբարց տպարանէն իլոյս ընծայուելով կը ծախուի Եէնի-Ջամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։

Գինն 50 Սանթիմ։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ
ՆԵՐՈՑԱՏԱՆԻ ԿԵՈՍԱՐԱՑ
Գ Ո Ր Ծ Ս Ո Ւ Ն Տ Ն Ի Ո Ս Ի
Թուքմանեց Ե. Մ Մ.

Սոյն պատմութեան երկրորդ և վերջին հատորն ալ իմիրի Տէտէեան եղբարց տպարանէն իլոյս ընծայուելով կը ծախուի Եէնի-Ջամի, Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղուկասեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։ Գին 1 ֆր. 25 սանթիմ։

ՀԱՄԱՌՕՏ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ
ԴՊՐՈՑԱՑ ՀԱՄԱՐ

Մամուրեան էֆէնտիի յօրինած և իմիրի Տէտէեան եղբարց տպարանէն իլոյս ընծայուած սոյն ընտիր գործին երրորդ մասը, այն է Միջին Ցարու պատմութիւնը որ 508 երեսէ կը բաղկանայ, պօղոս հատած բլլալով, կը ծախուի Եէնի-Ջամի, Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2, Ս. Ղուկասեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։ Գին կապուած օրինակն 4 ֆրանք։

ԶԱՅՄԱՆՆԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Հայրենիք չորեքշաբթի և չարաթ օրերը կը հրատարակուի։

Տարեկան բաժանորդագինն է Պօղոսի համար 4 երկք, իսկ գաւառաց համար երկք ու կէս արծաթ մէճիտ կանխիկ։

Յանուցման տողը երկու ղրուշ է։

Ի հրատարութեան ուղղեալ նամակ կամ գիր ետ չի տրուիր։

Լրագրոյս վերաբերեալ ամէն գիր պէտք է ուղղել առ Տէր-Խմբագիր Մ. Ճ. Մելիքեան Բիզա փայա խան Թիւ 1։

ՏԷՐ-ԽՄԲԱԳԻՐ
Մ. Ճ ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ՏՊԱՒՈՐ. Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶԱՆԵԱՆ ԻՒ ԸՆԿԵՐ
Բիզա փայա խան, թիւ 3